

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2023 ГОДИНА (ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ)

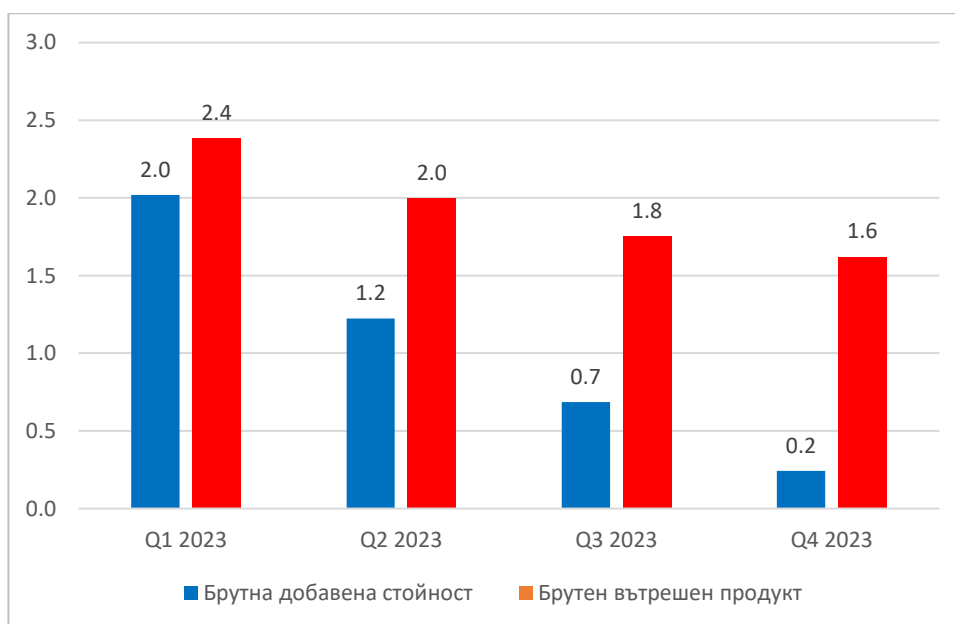
През четвъртото тримесечие на 2023 г. брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 1.6% спрямо четвъртото тримесечие на предходната година и с 0.5% спрямо третото тримесечие на 2023 г. според сезонно изгладените данни по експресни оценки.

Годишни изменения

През четвъртото тримесечие на 2023 г. БВП се увеличава с 1.6% спрямо четвъртото тримесечие на предходната година, а брутна добавена стойност нараства с 0.2%.

Крайното потребление регистрира ръст от 3.1%, бруто образуването на основен капитал се увеличава с 4.2% през четвъртото тримесечие на 2023 г. спрямо четвъртото тримесечие на предходната година по сезонно изгладени данни. Износът на стоки и услуги намалява с 1.0%, а вносът на стоки и услуги намалява с 5.4%.

Фиг. 1. Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година, проценти

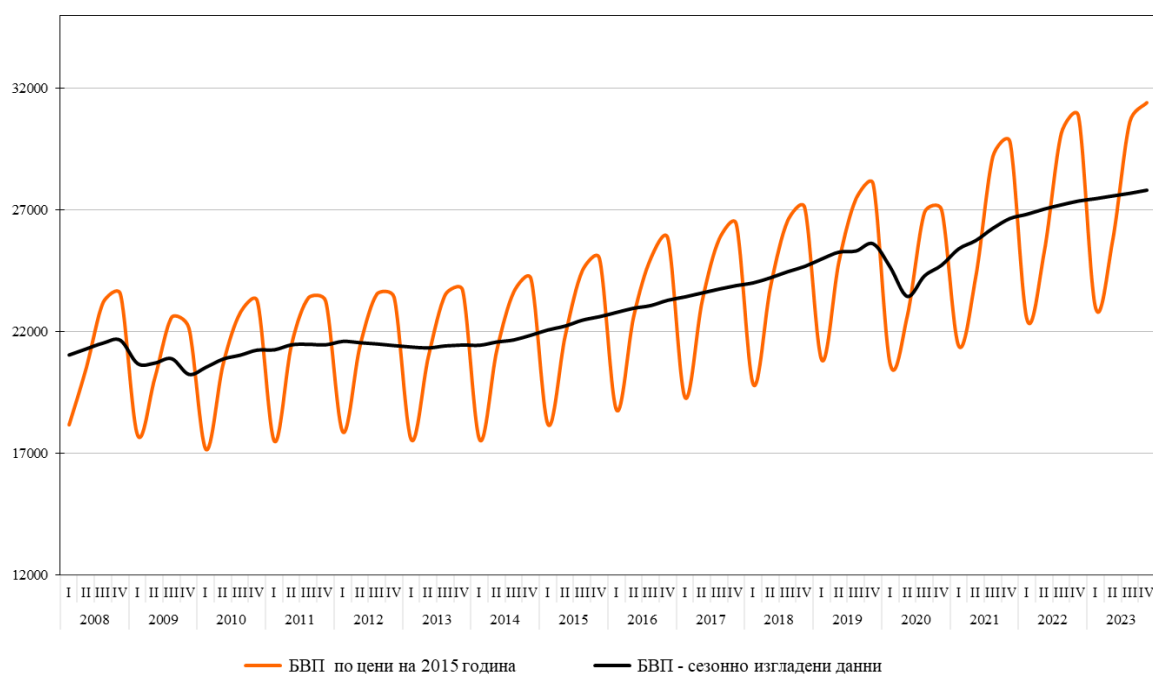

Тримесечни изменения

През четвъртото тримесечие на 2023 г. спрямо предходното тримесечие БВП, по сезонно изгладени данни, нараства с 0.5% (табл. 1 от приложението). Брутната добавена стойност нараства с 0.2%.

Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през четвъртото тримесечие на 2023 г. причина за регистрирания икономически ръст по сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие е увеличението на крайното потребление с 1.1%.

Фиг. 2. БВП по тримесечия за периода 2008 - 2023 г. по средногодишни цени на 2015 година, млн. лв.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Според експресните оценки на НСИ за четвъртото тримесечие на 2023 г. БВП в номинално изражение достига 51 055.0 млн. лева (табл. 2 от приложението).

Реализираната добавена стойност през четвъртото тримесечие на 2023 г. е 44 444.9 млн. лева.

По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление с 81.7%, което в стойностно изражение възлиза на 41 697.4 млн. лева. През четвъртото тримесечие на 2023 г. бруто капиталобразуването е 10 132.5 млн. лв. и заема 19.8% относителен дял в БВП. Външнотърговското салдо е отрицателно.

Методологични бележки

В ръководството на Евростат за тримесечните национални сметки експресните оценки¹ за БВП са дефинирани като:

„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на Системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...“.

Експресните оценки за БВП се основават на предварителни, налични към момента, месечни и тримесечни данни (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за четвъртото тримесечие на 2023 г. са подготвени в срок от 42 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - темпове на прираст, получени от сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година, стойностен обем в текущи цени и относителни дялове на компонентите в състава на БВП.

Съгласно Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания НСИ ще подготви и публикува предварителни оценки за тримесечните данни за БВП за четвъртото тримесечие на 2023 г. на 8 март 2024 година.

Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се осъществява чрез прилагане на алгоритъма TRAMO/SEATS по методология, описана в Ръководството на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане.

¹ В международната терминология се използва терминът „flash estimates“.

Приложение

Таблица 1

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти, сезонно изгладени данни, експресни оценки

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		I 2023	II 2023	III 2023	IV 2023	I 2023	II 2023	III 2023	IV 2023
1	Брутна добавена стойност	-0.3	0.2	0.2	0.2	2.0	1.2	0.7	0.2
2	Корективи	6.1	1.9	2.6	3.2	4.5	7.5	10.2	14.5
3	Брутен вътрешен продукт	0.4	0.4	0.4	0.5	2.4	2.0	1.8	1.6
	По елементи на крайното използване:								
4	Крайно потребление	0.0	1.4	0.6	1.1	4.8	5.4	4.2	3.1
5	Бруто капиталобразуване
	в т.ч. бруто образуване на основен капитал	-5.7	3.0	8.0	-0.6	-4.1	0.5	9.7	4.2
6	Износ на стоки и услуги	-3.0	-0.2	0.2	2.0	0.0	-2.3	-3.1	-1.0
7	Внос на стоки и услуги	-3.6	-7.0	2.3	3.2	-3.3	-10.5	-6.9	-5.4

**Брутен вътрешен продукт за четвъртото тримесечие на 2023 година,
сезонно неизгладени данни, експресни оценки**

		Четвъртото тримесечие на 2023 година	
		стойностен обем в текущи цени, млн. лв.	относителен дял в БВП, %
1	Брутна добавена стойност	44444.9	87.1
2	Корективи	6610.1	12.9
3	Брутен вътрешен продукт (1+2=4+5+6+9)	51055.0	100.0
	По елементи на крайното използване:		
4	Крайно потребление	41697.4	81.7
5	Бруто капиталобразуване	10132.5	19.8
6	Външнотърговско салдо (7 - 8)	-774.9	-1.5
7	Износ на стоки и услуги	26581.9	52.1
8	Внос на стоки и услуги	27356.8	53.6
9	Статистическа разлика	0.0	0.0

